

Sygn. akt IV U 935/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2022 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Alicja Kowalska-Kulik

Protokolant: st. sekr. sąd. Ewa Rusnarczyk

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2022 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania B. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

z dnia 8 września 2021 roku znak: (...)

w sprawie B. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż nie podwyższa B. P. stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe o 50 % w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2021 roku do 31 marca 2022 roku.

Sygn. akt IV U 935/21

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 27 kwietnia 2022 r.

Decyzją z dnia 8 września 2021 roku znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N., na podstawie art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2019 roku, poz. 1205) oraz art. 83 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. , poz. 423), stwierdził, iż stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującą płatnika składek B. P., w roku składkowym obejmującym okres od dnia 1 kwietnia 2021 roku do dnia 31 marca 2022 roku podwyższa się o 50%.

W uzasadnieniu decyzji ZUS wskazał, iż jak wynika ze złożonej dokumentacji rozliczeniowej, za miesiące kwiecień i maj 2021 roku, składki na ubezpieczenia wypadkowe zostały rozliczone według stopy procentowej 1,47%. Pismem z dnia 16 czerwca 2021 roku Oddział ZUS powiadomił B. P. o obowiązku złożenia w terminie 14 dni od otrzymania pisma, korekty dokumentacji rozliczeniowej za miesiące kwiecień i maj 2021 r. Pismo odebrano w dniu 24 czerwca 2021 roku. Korekta dokumentacji rozliczeniowej za miesiące kwiecień i maj 2021 została złożona po wymaganym 14 - dniowym terminie, tj. 12 lipca 2021 roku. Ponieważ prowadzona przez odwołującego pozarolnicza działalność gospodarcza należy do sekcji C, dla wskazanej grupy działalności, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i

Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 roku w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (Dz. U. z 2019 roku, poz. 757), stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe wynosi 1,73 %. Zatem w roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 1 kwietnia 2021 roku do dnia 31 marca 2022 roku obowiązująca stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe wynosi 1,73 %. Jednakże zgodnie z art. 34 ust.2, jeżeli płatnik składek w danym roku składkowym wykazywał w dokumentach rozliczeniowych zaniżoną stopę procentową i nie złożył dokumentów rozliczeniowych korygujących w terminie 14 dni od otrzymania wezwania, ZUS podwyższa obowiązującą stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe na cały rok składkowy o 50 %. W związku z powyższym, w roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od dnia 1 kwietnia 2021 roku do dnia 31 marca 2022 roku stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe wynosi 2,60 %.

W odwołaniu od powyższej decyzji B. P. nie kwestionował okoliczności, że składki za miesiące kwiecień i maja 2021 r. zostały rozliczone według zaniżonej stopy procentowej oraz że wezwanie do złożenia deklaracji korygującej otrzymał 24 czerwca 2021 r., a deklaracje złożone zostały z kilkudniowym opóźnieniem. Odwołujący twierdził, że wynikało to ze zmiany siedziby firmy, gdyż w związku z tym nie mógł od razu uzyskać dostępu do komputera. Następnie zlecił wyjaśnienie sprawy Biuru Rachunkowemu, by dokonać korekt deklaracji. Odwołujący powołał się też na fakt pandemii i wynikające z tego kłopoty w prowadzeniu działalności. Wskazał, iż po złożeniu korekt niezwłocznie uiszczył brakujące kwoty pomimo, iż miał w ZUS nadpłatę. Podkreślił, iż nie uchylał się od wypełnienia nałożonego nań obowiązku; chciał tylko rzetelnie wyjaśnić sprawę. Podniósł, iż prowadzi działalność od 1994 r. i zawsze wywiązywał się wobec ZUS ze swoich obowiązków. Odwołujący zaznaczył, iż przepis art. 15 zzzzzn⁽²⁾ ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, w brzemieniu obowiązującym od dnia 16 grudnia 2020 roku, zobowiązywał organ administracji publicznej do zawiadomienia strony o uchybieniu terminu, w przypadku stwierdzenia uchybienia przez stronę w okresie obowiązywania stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 przewidzianych przepisami prawa administracyjnego terminów, od zachowania których jest uzależnione udzielenie ochrony prawnej przed organem administracji publicznej.

ZUS w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i wskazał, że ustalona przez ZUS stopa procentowa w wysokości 1,73 % nie była kwestionowana przez odwołującego. Organ rentowy, po stwierdzeniu nieprawidłowości, poinformował o tym fakcie odwołującego, wzywając go do dokonania korekty dokumentów w ustawowym terminie 14 dni. Termin ten upływał w dniu 8 lipca 2021 roku, co jest bezsporne. Organ rentowy był zatem zobowiązany do zastosowania sankcji określonej w art. 34 ust.2 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. W stanie faktycznym niniejszej sprawy korekty nie zostały złożone w wyznaczonym terminie, co obligowało ZUS do ustalenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 150 % za cały rok składkowy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący prowadzi działalność gospodarczą - Zakład Produkcyjno- Usługowo- Handlowy (...), od 1 lutego 1994 roku. W dniu 1 lutego 2021 roku zmienił siedzibę firmy z ul. (...) w N. na D.. Od 1 stycznia 2020 r. odwołujący korzysta z usług innego niż poprzednika biura rachunkowego

dowód: zeznania odwołującego B. P. (nagranie od 00:02:43 min. k.83), wyciąg z CEIDG k. 48, umowa o świadczenie usług k. 42 i nast.

B. P. – jako prowadzący działalność gospodarczą nigdy nie zalegał z płatnościami na rzecz ZUS. Za miesiące kwiecień i maj 2021 rok składki na ubezpieczenia wypadkowe zostały rozliczone przez odwołującego B. P. omyłkowo według stopy procentowej 1,47%, zamiast prawidłowej 1,73%

Pismem z dnia 16 czerwca 2021 roku ZUS Oddział w N. powiadomił B. P. o obowiązku złożenia w terminie 14 dni od otrzymania pisma, korekty dokumentacji rozliczeniowej za miesiące kwiecień i maj 2021 r. odwołujący odebrał pismo

w dniu 24 czerwca 2021 roku. Termin do złożenia korekt upływał w dniu 8 lipca 2021 roku. Korekty dokumentacji rozliczeniowej za miesiące kwiecień i maj 2021 zostały złożone po wymaganym 14 - dniowym terminie, tj. 12 lipca 2021 roku. Wraz ze złożeniem korekt odwołujący uiszczył na rzecz ZUS brakujące kwoty z tytułu składek.

Pismem z dnia 10 sierpnia 2021 r. ZUS zawiadomił odwołującego o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie ustalenia prawidłowej wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od dnia 1 kwietnia 2021 roku do dnia 31 marca 2022 roku.

W dniu 16 sierpnia 2021 r. odwołujący wniósł o przywrócenie terminu do złożenia korekt deklaracji rozliczeniowych za miesiące kwiecień i maj 2021 r. Podniósł, iż na koncie płatnika istniała nadpłata w kwocie ponad 1000 zł, podczas gdy, różnica ze złożonych korekt wyniosła 120 zł. Odwołujący w piśmie zaznaczył, że opóźnienie wynikało z kilku czynników. W 2019 r. zmieniony został podmiot dokonujący w imieniu płatnika rozliczeń z ZUS. Płatnik przez szereg lat od 2015 r. do 2020 r. składał do ZUS informację - dokument ZUS IWA. Nie uczynił tego w w/w okresie jedynie w roku 2018, czego świadomości nie miało rozliczające w 2021 r. biuro rachunkowe, z uwagi na brak możliwości pobrania replik dokumentów IWA. Jednocześnie płatnik w 2021 r. nie dysponował dostępem do komputera, za pomocą którego zostały wysłane dokumenty za lata poprzednie. W wyniku tego zbiegu wydarzeń błędnie przyjęto, że ZUS omyłkowo nie powiadomił płatnika o nowej wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe za 2021 r. Płatnik był zatem przekonany o poprawności naliczonej składki. Po wezwaniu do złożenia korekt, z pomocą informatyka odzyskiwał dane z niedziałającej jednostki komputerowej, a po uruchomieniu programu Płatnik ustalił, że za 2018 r. nie było obowiązku składania ZUS IWA, a co za tym idzie ZUS nie miał obowiązku ustalić za 2021 r. wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe. Wówczas złożenie korekt zostało zlecone biurowi rachunkowemu, zrobiono to niezwłocznie wraz z uiszczeniem brakujących kwot.

ZUS nie zawiadomił strony o uchybieniu terminu administracyjnego w trybie przepisu art. 15 zzzzzn² ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 i nie wyznaczył odwołującemu terminu 30 dni na złożenie wniosku o jego przywrócenie. ZUS nie rozpoznał również złożonego przez B. P. wniosku o przywrócenie terminu z dnia 16 sierpnia 2021 r.

Odwołujący w związku z pandemią miał problemy kadrowe; część pracowników zwolniła się z obawy przed zarażeniem, część była na zwolnieniach chorobowych.

dowód: zeznania odwołującego B. P. (nagranie od 00:02:43 min. k.83)

Powyższy stan faktyczny (w większości bezsporny) Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy, której wiarygodności i mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała w toku postępowania oraz zeznań B. P. Sąd dał wiarę zeznaniom odwołującego, gdyż były przekonujące, spójne i logiczne.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie B. P. zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. prawidłowo podwyższył stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującą płatnika składek B. P., w roku składkowym obejmującym okres od dnia 1 kwietnia 2021 roku do dnia 31 marca 2022 roku - o 50 %.

W myśl art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2019 roku, poz. 1205), Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustala, w drodze decyzji, stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej zgodnie z przepisami ustawy płatnikom składek, o których mowa w art. 28 ust. 1 i art. 33 ust. 1 i 2, którzy w danym roku składkowym wykazywali w dokumentach rozliczeniowych zaniżoną stopę procentową i nie złożyli dokumentów rozliczeniowych korygujących w terminie 14 dni od otrzymania wezwania Zakładu.

Zgodzić się należy z organem rentowym, iż treść przepisu wskazuje na to, że w przypadku wykazania przez płatnika zaniżonej stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe i nie złożenia dokumentów rozliczeniowych korygujących w terminie 14 dni od otrzymania wezwania Zakładu, następuje automatycznie nałożenie sankcji w postaci ustalenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej zgodnie z przepisami.

Organ rentowy pominął jednak istotną okoliczność, a mianowicie, iż uchybienie przez odwołującego terminowi miało miejsce w czasie obowiązywania w Polsce stanu pandemii.

W myśl art. 15^{zzzzzn}² ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych i wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, w przypadku stwierdzenia uchybienia przez stronę w okresie obowiązywania stanu epidemii ogłoszonego z powodu (...)19 przewidzianych przepisami prawa administracyjnego terminów zawitych, z niezachowaniem których ustawa wiąże ujemne skutki dla strony - organ administracji publicznej zawiadamia stronę o uchybieniu terminu.

W zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, organ administracji publicznej wyznacza stronie termin 30 dni na złożenie wniosku o przywrócenie terminu (ust. 2)

W niniejszej sprawie ZUS, co jest bezsporne, wbrew ciężącemu na nim obowiązkowi, nie zawiadomił odwołującego o uchybieniu terminu do złożenia korekt deklaracji rozliczeniowych i nie wyznaczył mu terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu. Uchybienie terminowi wiązało się dla odwołującego z ujemnymi skutkami w postaci podwyższenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe o 50%. Co więcej, organ rentowy nie rozpoznał nawet wniosku odwołującego o przywrócenie terminu do złożenia korekt deklaracji, który to wniosek odwołujący złożył, mimo nie pouczenia go w w/w trybie.

W ocenie Sądu zachodziły podstawy do przywrócenia odwołującemu terminu do złożenia korekt deklaracji rozliczeniowych. Odwołujący szczegółowo w złożonych pismach wyjaśnił przyczyny uchybienia terminowi (zaledwie o cztery dni) i te wyjaśnienia były dla Sądu przekonujące i szczerze. Odwołujący tłumaczył, iż nastąpił zbieg kilku zdarzeń (zmiana siedziby firmy, zmiana biura rachunkowego, brak natychmiastowego dostępu do danych w komputerze), co ostatecznie doprowadziło do złożenia korekt po zaledwie kilku dniach od wyznaczonego terminu. Nie można pominąć okoliczności, że w związku z pandemią przedsiębiorcy borykali się z różnymi trudnościami (odwołujący podał, iż miał problemy kadrowe), stąd też ustawodawca wprowadził przepisy (w tym wyżej przytoczony), mające na celu uniknięcie ujemnych konsekwencji, w związku z uchybieniem terminów. Istotne jest, że odwołujący, po zorientowaniu się o omyłkowym ustaleniu stopy procentowej składki, uiścił brakującą kwotę wraz ze składką za miesiąc czerwiec. Odwołujący jest solidnym płatnikiem; od 1994 r. nigdy nie zalegał w ZUS z płatnościami, co również winno być wzięte pod uwagę. Wobec powyższego, zdaniem Sądu, odwołujący spełniał warunki do przywrócenia mu terminu do złożenia deklaracji korygujących, a co za tym idzie brak było podstaw do zastosowania sankcji z art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

W tej sytuacji Sąd - na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i powołanych wyżej przepisów prawa materialnego - zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, iż nie podwyższa B. P. stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe o 50 % w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2021 roku do 31 marca 2022 roku.